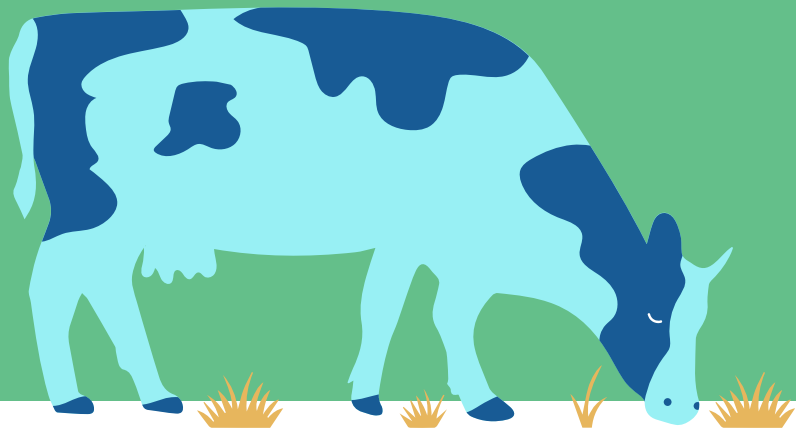

Villkorlighet och eko – systemen 2023–2027

Maa- ja metsätalousministeriö

1.11.2022

maaseutu.fi

Målet med EU:s kommande jordbruks- och landsbygdspolitik är att

1. säkerställa en rimlig inkomst för jordbruksproducenter
2. förbättra produktiviteten och konkurrenskraften
3. ändra styrkeförhållandena i livsmedelskedjan

4. stödja klimatåtgärder
5. skydda miljön
6. bevara landskap och biologisk mångfald

7. stödja generationsskiften
8. bevara landsbygdsområdenas livskraft
9. säkerställa livsmedelskvaliteten och uppfylla hälsokraven

+ genomgående: **främja kunskap, innovation och digitalisering**

Logiken i effekt i CAP-planen

1. säkerställa en rimlig inkomst för jordbruksproducenter
2. förbättra produktiviteten och konkurrenskraften
3. ändra styrkeförhållandena i livsmedelskedjan

4. stödja klimatåtgärder

5. skydda miljön

6. bevara landskap och biologisk mångfald

7. stödja generationsskiften
8. bevara landsbygdsområdenas livskraft
9. säkerställa livsmedelskvaliteten och uppfylla

”

**Behov
enligt mål**

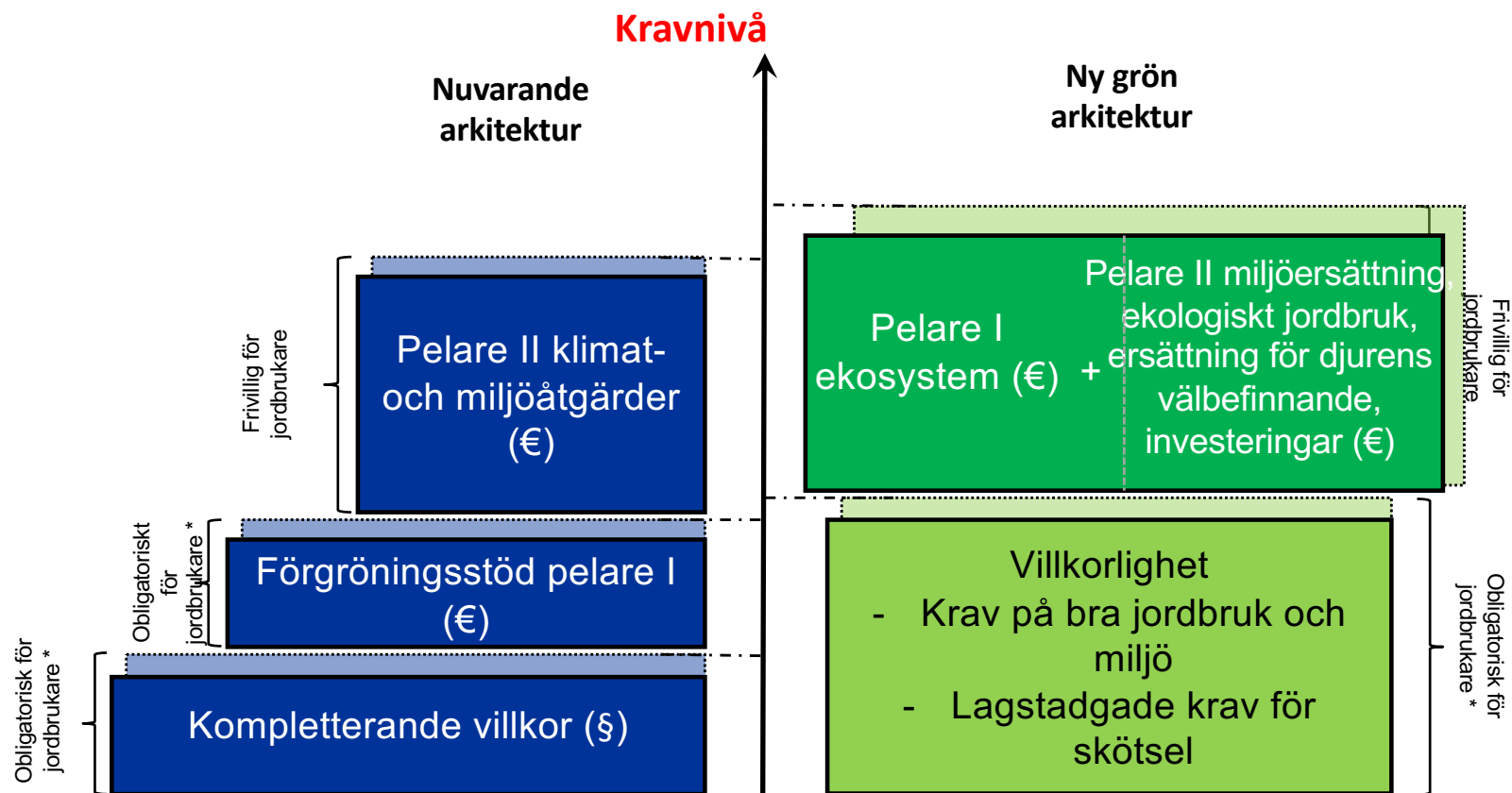
Åtgärder enligt behov

Produkter och resultat för åtgärder

Utvärdering av effekt

- Extern förhandsutvärdering
- Resultat och omfattningen av resultat i förhållande till målen
 - Effektindikatorer
- Miljökonsekvensbedömning i efterhand

Verktyget "grön arkitektur" i CAP-planen för tre gröna mål och ökad ambition

* obligatoriska för jordbrukare för att få fullt stöd

Innehåll i grön arkitektur

- **Obligatoriska grundläggande krav, dvs. ny "villkorlighet"**
 - **Helheten av grundläggande krav** för odling och jordbruksproduktion **utvidgas och stärks** jämfört med nuvarande krav
 - Obligatoriska även för andra stödsystem utöver grön arkitektur
- **Riktade åtgärder**
 - **Ekosystem + miljöersättningar**
 - **Ersättning för ekologisk produktion**
 - Tillväxtmål, effekt och finansiering stärks
 - **Stöd för investeringar**
 - Investeringsprojektens klimat- och miljöeffekt samt finansiering stärks
 - **Samarbete, utbildning, rådgivning, främjande av innovation**
 - En genomgående helhet i GJP-planen, finansieringen stärks

Nytt EKO-system för grön arkitektur

- **Ekosystem** en ny helhet av riktade åtgärder
 - Fokus på åkrarnas växttäckning och kolbindning
 - Finansiering cirka 86 miljoner euro per år (16,5 % av direkta stöd)
- Tillsammans med miljöersättningar uppgår den **totala finansieringen till 290 miljoner € per år**
 - **25 % högre** än tidigare finansiering av miljöersättningar per år (**miljö 203 + eko 86**)
- På grund av de olika åtgärdernas omfattning **uppfyller Finlands helhet av klimat- och miljöåtgärder i GJP-planen EU:s ramvillkor för finansiering**

Villkorlighet

Villkor för erhållande av vissa stöd

- Stöd för basinkomst
- Stöd till unga jordbrukare
- Produktionskopplade stöd
- Stöd för nyfördelning
- Stöd till ekosystem
- kompensationsersättning
- Miljöersättning, ekologisk produktion, avtal

Utgör en basnivå för mer krävande miljöåtgärder

- ekosystem,
- miljöersättning,
- ersättningen för ekologisk produktion,
- ersättning för djurens välbefinnande

Vad ändras?

- Villkorligheten ersätter det nuvarande systemet med tvärvillkor från och med 2023.
- I den inkluderas kraven på det system med förgröningsstöd som ska slopas.
- Nya miljö- och klimatkrav.

Målet är

- att främja hållbart jordbruk i enlighet med CAP:s målsättningar genom att göra stödmottagarna medvetna om kraven samt få CAP att bättre motsvara samhällets förväntningar.

Hur

- lagstadgade krav som gäller klimat och miljö, folkhälsa, växtskydd och djurskydd samt krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden.

Vad uppnås

- Jordbruksproduktion som är mer hållbar och ambitiös än tidigare när det gäller målen för den.

Ersättning

- Ingen separat ersättning.

Lagstadgade vårdkrav (SMR)

Miljö- och klimatstrategin SMR (vissa av följande artiklar)

SMR 1: Ramdirektivet för vatten
diffus fosforbelastning

uppdämning, grund- och ytvattenutvinning

SMR 2: Nitratdirektivet

SMR 3: Fågeldirektivet

SMR 4: Habitatdirektivet

SMR 7: EU:s
växtskyddsmedelsförordning

SMR 8: Pesticiddirektivet

Andra SMR (vissa artiklar av
följande)

SMR 5: EU:s allmänna
livsmedelsförordning

SMR 6: Direktivet om hormonförbud

SMR 9: Ansvarsdirektivet

SMR 10: Grisdirektivet

SMR 11: Allmänt direktiv om skydd
av animalieproduktionsdjur

Social villkorlighet

I Finland börjar villkorligheten vid
ingången av 2025

Krav som gäller arbetarskyddet
och arbetsvillkoren för
stödmottagarnas anställda

De krav i EU-lagstiftningen som
tillämpas på basis av den
nationella lagstiftning som
preciserar EU-rättsakterna

Villkorligheten slopas från och med 2023:

- SMR för identifiering och registrering av djur (fortfarande ett villkor för djurstödssystem)
- SMR som gäller TSE
- De nya SMR-kraven är märkta med gröna. Blåa de som håller på att förändras.

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset (GAEC)

- GAEC 1 Nationell uppföljning av arealer med permanent gräsmark
- GAEC 2 Skydd av torvmarker och extra GAEC Skydd av andra områden
- GAEC 3 Förbud mot förbränning av stubb
- GAEC 4 Skyddsremsor längs vattendrag (minst 3 meter)
 - Kemisk bekämpning möjlig endast med tillstånd av en myndighet
- GAEC 5 Markberedning av lutande kanterna av vattendrag (såsom GAEC 4)
- GAEC 6 Minimijordtäckte vintertid och trädens växttäckte sommaren
- GAEC 7 Växtföljden
 - Liksom för närvarande, befrielse från små gårdar med vall-, träd- och löneväxtdominerade gårdar. Befrielse från GAEC 7 för ekologiska gårdar.
- GAEC 8
 - Minst 4% av åkerarealen träd (Egentliga Finland, Nyland, Åland)*
 - Bevarande av landskapselement
 - Förbud mot att skära ned träd under fåglarnas häckningstid
 - Bekämpning av invasiva främmande växtarter
- GAEC 9 Bevarande av permanent gräsmark i Natura 2000 -områden

GAEC 2 Skydd av torvmarker+ Extra GAEC Skydd av andra områden

- Efter 2022 ska mark som genom att röja eller på annat sätt tagits i bruk som jordbruksmark permanent befinna sig på gräsmark.
- Vallväxtligheten kan förnyas som direkt sådd eller genom förenklad bearbetning så att det nya vallväxtbeståndet sås omedelbart efter att det tidigare växtbeståndet har bearbetats. Plöjning är alltså förbjudet.
- Detta krav på vall gäller inte nya arealer enligt beslut om ägoreglering eller ändringar som förbättrar skiftets form.
- Enligt planerna ska det utöver röjning också gälla gamla torvproduktionsområden.

Varför

- Man vill skydda torvmarker och våtmarker eftersom de innehåller en hög mängd kol.

Vad uppnås

- Växthusgasutsläppen minskas
- Jordmånens kollager underhålls

Mål

- Minskning av röjning
- Permanent valltäckning för nya arealer

Ersättning

- Ingen ersättning

GAEC 2 Skydd av torvmarker+ Extra GAEC Skydd av andra områden

- Som ett resultat av förhandlingar med kommissionen
- Från jordbruksmark på torvmark får inte tas marksubstanser.
- Jordbruksmark på torvmark eller växtbestånd på den får inte förbrännas.
- Nya öppna diken får inte grävas på jordbruksmark på torvmark
 - om grävningen av ett nytt öppet dike hänför sig till anläggning av våtmark eller till sådana projekt för grundtorrfäggning eller ägoreglering som ska fastställas och som berör flera markägare.
- Permanent gräsmark på torvmarker får inte plöjas upp mer än en gång under en fyraårsperiod.
 - Detta krav tillämpas inte på nya torvmarker enligt föregående dia eller på arealer enligt GAEC 9.

Varför

- Torvmarker vill man skydda på grund av den höga mängden kol i dem

Vad uppnås

- Växthusgasutsläppen minskas
- Jordmånens kollager underhålls
- Urlakningen av näringsämnen minskas

Mål

- Hållbart nyttjande av torvåkrar, dvs. så liten bearbetning som möjligt och gynnande av valltäck

Ersättning

- Ingen ersättning

GAEC 6 6 Minimijordtäcke vintertid och trädens växttäcke sommaren

- Minst 33% av jordbrukarens åkerareal och areal med permanent gröda ska vara täckta av växtlighet från hösten till våren.
- Som växttäcke godkänns
 - vissa icke-modifierade odlingsväxter,
 - obearbetad stubb
 - områden med förenklad bearbetning
 - arealer med vissa odlingsväxter där växtavfall som blivit kvar efter skörd förekommer.

Varför

- Det rena landet vintertid eller den mogna marken ökar erosionen

Vad uppnås

- Minska de näringsavrinningar som erosionen orsakar

Mål

- Öka växttäcket under den känsligaste tiden

Ersättning

- Ingen ersättning

GAEC 7 Växtföljden

- Tas i bruk 2024.
 - Om en gård ansöker om miljöersättningens åtgärder för fånggrödor, ska växtföljden tas i bruk 2023.
- Följande uppgifter frigörs från växtföljden:
 - små utrymmen (10 ha)
 - vall-, trädes- och baljväxtdominerade gårdar samt (75%)
 - gårdar som bedriver ekologisk produktion
- Dvs. samma gårdar som också befriats från diversifiering av odlingen

Varför

- Ensidig odling försämrar landets kulturtillstånd. Jorden utarmas, jorden tål inte torra eller våta år, den blir tätare och allt detta påverkar både skördenivån och användningen av näringsämnen.

Vad uppnås

- Bättre resiliens
- Högre skördenivå
- Mindre avrinning av näringsämnen

Mål

- Få jordbrukare att byta växtart på skiftena med vissa tidsintervaller och att göra odlingen på gården mångsidigare.

Ersättning

- Ingen ersättning

GAEC 7 Växtföljden 2

- Av åkerarealen där ettåriga växter odlas ska växten årligen bytas med 33%.
- 33 procent av den areal under bondens kontroll i år, som hade ettåriga grödor föregående år
- oberoende i vems kontroll arealen var i föregående år
- Växtföljden behöver inte tillämpas på skiften som har
 - fleråriga växter, vall och trädor
 - potatis, sockerbeta, lök, morötter, huvudkål eller röd- och gulbeta.

Varför

- Ensidig odling försämrar landets kulturtillstånd. Jorden utarmas, jorden tål inte torra eller våta år, den blir tätare och allt detta påverkar både skördenivån och användningen av näringsämnen.

Vad uppnås

- Bättre resiliens
- Högre skördenivå
- Mindre avrinning av näringsämnen

Mål

- Får jordbrukare att byta växtart på skiftena med vissa tidsintervaller och att göra odlingen mångsidigare

Ersättning

- Ingen ersättning

GAEC 7 Växtföljden 3

- Under det fjärde året ska växten ha bytts minst en gång under granskningstiden på varje skifte som består av en ettårig växt.
- **Den fleråriga växtföljden granskas första gången 2025.**
- **Det första ska vara 2022.**
- Växtföljden behöver inte tillämpas på skiften som har
 - fleråriga växter, vall och trädor
 - potatis, sockerbeta, lök, morötter, huvudkål eller röd- och gulbeta.

Varför

- Ensidig odling försämrar landets kulturtillstånd. Jorden utarmas, jorden tål inte torra eller våta år, den blir tätare och allt detta påverkar både skördenivån och användningen av näringsämnen.

Vad uppnås

- Bättre resiliens
- Högre skördenivå
- Mindre avrinning av näringsämnen

Mål

- Får jordbrukare att byta växtart på skiftena med vissa tidsintervaller och att göra odlingen mångsidigare

Ersättning

- Ingen ersättning

Ekosystem 2023-2027

maaseutu.fi

Ekosystem -principer

- Åtgärderna i ekosystemet uppfyller miljö- och klimatmålen för CAP på ett effektivt och enkelt sätt.
- Åtgärderna kan väljas av en så stor grupp jordbrukare som möjligt.
- Åtgärderna är ettåriga, vilket innebär att även åtagandena i ekosystemet är ettåriga.
- Mer krävande än villkorlighet, skillnad från miljöersättning
- Krav på iakttagande av villkorlighet
 - Kräver inte rätt till ersättning. Betalas till jordbruksmark som används som åker och där jordbruksverksamhet bedrivs.
- Åtgärderna är bekanta från den nuvarande miljöersättningen. Villkoren för åtgärderna ändras delvis.
- För att förhindra överlappande betalningar kan vissa områden med krav på villkor och miljöersättning inte få stöd från ekosystemet.

Ekosystem

Växttäckte vintertid

Areal som på stubb utan bearbetning eller för vissa växter utan bearbetning 31.10–15.4.

Permanent gräsmark som anmälts till åtgärden ska förbli oplöjd fram till 16.5. Gårdens övriga areal med permanent gräsmark får inte minska under förbindelseperioden (40-60 €)

Naturvårdvallar

Flerårig vallväxtlighet. Vallväxtbestånd med vilda hö och örtarter som utvecklats till vall med flera arter ok. högst 20% kvävefixerande växter av utsädesblandningens vikt. (50-80 €)

Grüngödslingsvallar

Blandning av gräsväxter och kvävefixerande växter. Minst 4 arter och minst 20% kvävefixerande gröda av blandningens vikt högst 3 år i följd. Slåttern 2 år, förutom i svåra ogrässituationer varje år. (65-95€)

Mångfaldsväxter

Blandning av pollinerande insekt- och landskapsväxter/blandning av viltväxter/blandning av ängsväxter/blandning av åker. Minst 2 arter.

Stöd för naturvårdvallar, grüngödslingsvallar och mångfaldsväxter för högst 25% av jordbrukarens stödberättigande areal av direkta stöd. Dessutom får stöd för naturvårdande vallar inom stödområde C uppgå till högst 10%. (270-330€)